

Pedagogisk utrymmes- och verksamhetsplan för det kreativa lärcentret i Pargas

Detta dokument skrivs iterativt under hösten 2020 och våren 2021. I det första skedet fungerar dokumentet som utgångsuppgift för arkitekten då hen gör upp ritningar i bygglovsskedet. Dokumentet beskriver den preliminära utrustningsnivån i inlärningsutrymmena och skapar utvecklingskoncept för pedagogisk utveckling och utveckling av verksamhetskulturen. Den pedagogiska planeringen inleds genom att fastställa utrymmesbehoven, vilket skapar en ram för verksamhetskulturen.

Den pedagogiska utrymmes- och verksamhetsplanen är ett riktgivande dokument där siffrorna och verksamhetsbeskrivningarna för utrymmena som presenteras är riktgivande. Beskrivningarna bildar en bas för verksamhetskulturen i skolorna, både skolvis och gemensamt. Utrymmesprogrammet beskriver för sin del genomförandet, antalet och storlekarna av utrymmena.

Innehåll

Inledning	2
DEL 1 Allmänt om praktisk undervisning: utrymmesmål och praktiska mål	2
Allmänt om det kreativa lärcentrets verksamhet	3
Riktgivande målsättningar som utbildningsanordnaren satt upp	4
Målsättningar för lärmiljön i läroplanen	5
Beskrivning av framtidens målbild och den eftersträlvade verksamhetskulturen.....	5
Ledarskap och lärarskap i Alltiätt – Kreativt lärcenter	8
Framtidsgranskning av visionerna	9
Beskrivningar av byggnadens användargrupper.....	11
Målsättningar för multifunktionalitet, flexibilitet och utrymmen i gemensam användning ..	11
Målsättningar för säkerhet och skyltning, säkerhetsansvariga	12
Målsättningar för akustiken och ljudmiljön	12
Arkitektoniska målsättningar.....	12
Gemensamma begrepp = gemensamt språk.....	13
Antalet elever och personal	14
DEL 2 Pedagogisk plan: utrymmeskrav och praktiska krav	14
Ankomst & utomhusutrymmen (yrkesinstitutet, högstadiet och gymnasiet).....	15
Gemensam entré & mötesplats (yrkesinstitutet, högstadierna och gymnasierna)	15
Gemensamma verksamhetsvärldar och inlärningsutrymmen (högstadierna och gymnasierna, yrkesutbildningen)	16
1. Den husliga ekonomins, välfärdens och innovationens värld	16
2. Uttryckets och musikens värld	17
3. Färdighets- och konstämnenas värld	18
4. Den allmänna undervisningens värld (den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen)	19
5. De multifunktionella arbetsvärldarna (elevkåren, biblioteket, medieteket) <i>saknas ännu</i>	21
6. Matematikens och naturvetenskapernas värld	21
7. Samarbetets och välfärdens värld.....	22
8. Specialundervisning.....	24

Inledning

Detta dokument har skrivits av den pedagogiska styrgruppen för projektet Alltiätt – Kreativt lärcenter och representanter för läroämnena från olika skolor under hösten 2020 och vintern och våren 2021. I granskningen av inlärnings- och utrymmesområdena har man strävat efter att beakta även andras synpunkter på utrymmena som arbetsmiljö än undervisningspersonalens. Syftet med dokumentet är att hjälpa beställaren att fastställa de kvantitativa och kvalitativa behoven för byggandet av den nya lärmiljön. Dokumentet stöder användaren i förnyandet av verksamhetskulturen och klargör huvudprinciperna för den nya byggnaden för alla parter (beställaren, användarna, planerarna och byggarna). Dokumentet bygger på en pedagogisk planeringsprocess som beaktar såväl beställarens som användarens behov och sammanför genomförandet av bygget och utvecklingen av verksamhetskulturen till ett övergripande utvecklingsprojekt.

Den pedagogiska planen är ett verktyg som används i olika skeden av byggprojektet. Den har tre användningsändamål:

- 1) Verktyg för samförstånd
- 2) Verktyg för utveckling av en ny enhetlig verksamhetskultur
- 3) Verktyg som styr planeringen (utgångsuppgifter för arkitekten).

Under hösten 2020 har tyngdpunkten i det gemensamma planeringsarbetet legat på att den pedagogiska utrymmesplanen fungerar som ett styrande och riktgivande verktyg för arkitekten och andra planerare. Under och efter våren 2021 betonas utvecklingen av en enhetlig verksamhetskultur och granskningen av ledar- och lärarskap i den nya lärmiljön.

Ett ytterligare mål som kan sättas upp för den pedagogiska verksamhetsplanen är att följande faktorer som har att göra med agerandet och verksamheten i vardagen formuleras: nödvändigheten av en positiv förändring, utvecklingen och det gemensamma utvecklandet av lärarskapet, uppmuntran till prövningar och nya samarbeten och ökning av praxis som förstärker kreativitet.

DEL 1 Allmänt om praktisk undervisning: utrymmesmål och praktiska mål

Att bygga en högklassig lärmiljö är en summa av gott beslutsfattande, omsorgsfull planering och en kostnadseffektiv byggprocess. Allt detta förutsätter en gemensam målbild där alla parter arbetar inom gemensamt fastställda ramar.

Gemensamt godkända och begripliga skriftliga planer hjälper alla som deltar i byggprocessen att binda sig till projektet. Därför innehar även den pedagogiska planeringen en viktig ställning som en del av planeringen och genomförandet av skolbyggnaden.

Utvecklingen av verksamhetskulturen och en gemensam vilja inleddes i mars 2020. Då ordnades två verksamhetsdagar där man utvecklade en gemensam syn på hurdan den framtida lärmiljön för unga Pargasbor ska vara. Målet var att förstå möjligheterna som olika alternativ medför, granska framtida förändringsfaktorer och framför allt skapa en gemensam

vision för den nya byggnaden. Under den andra verksamhetsdagen utvecklades ett teoretiskt funktionsschema skilt från byggnaden och en plan för att stöda beslutsfattandet.

Den pedagogiska styrgruppen, stadsdirektören och fastighetschefen deltog i verksamhetsdagarna.

I slutet av verksamhetsdagarna på våren kom man överens om att sträva efter ett starkt tillstånd av förnyelse och förändring. I och med förändringen färdigställs ett kreativt välfärds- och lärcenter i Pargas, en föregångare för utrymmeslösningar som används gemensamt av flera aktörer.

Verksamhetsdagarna fortsatte på hösten 2020.

I oktober 2020 formades den tidigare skapade visionen och utrymmes- och verksamhetsplaneringen inleddes. Arbetet fortsatte i november då uppgifterna på verksamhetsdagarna gällde planering av utrymmesområdena, utveckling av utrymmesscheman och anteckning av synpunkter som gäller verksamheten. Under hösten hade den pedagogiska styrgruppen möjligheten att diskutera synpunkter med huvudprojekteraren. På hösten gav även läroämnesgrupper synpunkter medan planeringen framskred.

I slutet av 2020 och i början av 2021 kommenterade den pedagogiska styrgruppen och lärarna skisserna flera gånger. Responsen förmedlades till huvudprojektören för att skapa en gemensam linje och identifiera utvecklingsområden.

På vintern 2021 koncentrerade sig den pedagogiska styrgruppen fortsättningsvis på att kommentera skisserna och ge respons till huvudprojektören samt att planera linjedragningar för verksamhetskulturen. Även för IT-planeringen av inlärningsutrymmena har olika möten ordnats där användaren alltid varit representerad.

Personalen har informerats regelbundet. Vårdnadshavarna har beretts möjlighet till samtal och att kommentera. Att höra eleverna och studerandena i högstadierna och gymnasierna och aktivt göra dem delaktiga inleddes i april 2021 på ett sätt som lämpar sig för åldersnivån. också med elever och personal i lågstadierna.

I början av läsåret 2021–2022 fortsätter arbetet med att göra personal, elever och studerande delaktiga. Man tar också med elever i lågstadierna.

Som sammanfattning har alltså skedena av den pedagogiska planeringen varit utveckling av samförstånd, gemensam planering av den pedagogiska verksamheten, från verksamhet till utrymmeslösningar och inledandet av utvecklingen av verksamhetskulturen.

Allmänt om det kreativa lärcentrets verksamhet

I det kreativa lärcentret verkar fem olika skolor: svensk- och finskspråkig grundläggande utbildning, svensk- och finskspråkig gymnasieutbildning och yrkesutbildning (Axxell). Det är mycket viktigt att utrymmena är flexibelt anpassningsbara och går att använda gemensamt samt att arbets- och lärmiljöerna är utrymmeseffektiva så att samarbetet mellan skolorna i de

olika lärmiljöerna fungerar. Skolorna ska dock kunna ha en egen verksamhetskultur som syns i skolornas vardag och på fester.

Riktgivande målsättningar som utbildningsanordnaren satt upp

De fem fokusområdena i Pargas stads strategi "Kreativ skärgård" är riktgivande målsättningar för det kreativa lärcentret som utbildningsanordnaren har satt upp.

Fokusområdena i strategin är:

- aktivare fritid i en grönare stad
- lättare att besöka Pargas
- individuella tjänster
- mera stadskänsla
- mera kreativitet och entreprenörskap.

Utöver dessa har det i bildningsavdelningens verksamhetsplan "Fördomsfritt tillsammans" för åren 2019–2021 fastställts följande riktlinjer som styr verksamheten:

- vi arbetar för en hållbar livsstil
- vi gör invånarna delaktiga och vi lyssnar aktivt
- vi uppmuntrar till företagsamhet
- vi arbetar kreativt
- vi främjar hälsa och välmående i arbetet.

Genom att sammanföra dessa och lyssna på användarna har man skapat en vision med fyra punkter som ska genomföras i skolcentrets mångformiga lärmiljö.

1. Inspirerande lärmiljö & kreativitetscentrum – en plattform för kreativitet och en attraktionsfaktor för staden
2. Flexibla lokaler för olika användar- och intressentgrupper – samarbete och gemenskap stöds
3. Fungerande, högklassiga, estetiska och hållbara lokallösningar – på lång sikt
4. Välmående användare – en levande tvåspråkighet

Målsättningarna för utbildningsanordnaren påverkas naturligtvis av både utvecklingen av antalet invånare och barn i staden och allmänna linjedragningar om vad man ska beakta i byggandet av offentliga byggnader idag.

Som en produkt av gemensamma workshoppar kan det konstateras att de bärande resurserna för projektet Alltiet – Kreativt lärcenter kommer att vara följande: utökat samarbete, att samordna och berika verksamhetskulturerna mellan skolorna, att möta den nya situationen tillsammans, att dela kunskap, praktiska arbetssätt, trivsamhet, att fokusera på möten och eleven och en atmosfär som är kreativ och som uppmuntrar till aktivitet. Dessa är goda utgångspunkter då den fysiska lärmiljön ses som ett pedagogiskt verktyg för läraren, vilket främjar inläring och förstärker ibruktagandet av nya metoder och praxis. Utrymmeseffektivitet och klok användning av resurser är centrala faktorer för den fysiska lärmiljön.

En förutsättning för verksamheten och samarbetet i framtiden är att alla aktörer förhåller sig positiva och kreativa till utvecklingen av skolorna. Skolornas rektorer har samarbetat på flera olika nivåer och områden. Skolornas lärare har redan lärt känna varandra under ämnesvisa grupparbeten som gjorts i början av planeringsarbetet med det kreativa lärcentret.

Målsättningar för lärmiljön i läroplanen

De nationella grunderna för läroplanen är det centrala dokumentet och normen som styr undervisningen. Den lokala läroplanen kompletterar de nationella grunderna och för fram det lokala i genomförandet av undervisningen och främjandet av inläringen.

Lärmiljön (den fysiska, sociala och psykiska lärmiljön) skapar ramen för undervisning och inläring och möjliggör användning av olika pedagogiska lösningar och arbetssätt.

Enligt grunderna för läroplanen i den grundläggande utbildningen ska lärmiljöerna vara mångsidiga och bilda flexibla helheter. Lärmiljön ska även stöda elevens uppväxt och förstärka interaktiv verksamhet. Med lärmiljöer som möjliggör praktisk undervisning kan man stöda elevernas och studerandenas aktiva deltagande, självstyrning, främja deras kreativitet och förstärka inlärningsprocessen på ett naturligt sätt.

Utöver de ovannämnda synpunkterna påverkar lärmiljöerna i den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen samarbetet mellan de vuxna och den pedagogiska samtalskulturen överlag. Utöver dessa är byggandet av en mångsidig bedömningskultur, val av arbetssätt och lärmiljötänkande som öppnar sig utanför klassutrymmet samt utnyttjandet av närmiljön och den byggda miljön i undervisningen en del av lärmiljön.

Till lärmiljöerna hör även skolbyggnadernas närmiljö och därmed utomhuspedagogik som arbetssätt med målsättningen att främja elevernas och studerandenas motion under skoldagen, hjälpa dem att bekanta sig med närmiljön och göra dem bekanta med mångsidiga arbetssätt och sätt att samarbeta. Samtidigt förstår eleverna och studerandena naturens betydelse som en faktor som främjar hälsa och som ett ställe där man kan vila och återhämta sig. Att studera utomhus skapar variation och mångsidighet i skolvardagen. Utöver skolgården är närskogar, idrottsplatser och parker utmärkta lärmiljöer.

Beskrivning av framtidens målbild och den eftersträlvade verksamhetskulturen

Beskrivning av nuläget och utgångsläget

De nationella grunderna för den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen och lagstiftningen fastställer och styr normerna för skolornas verksamhet. Den lokala läroplanens roll som ett styrande och fastställande dokument är precis lika viktig. Dessa styrande dokument kompletteras av till exempel elev- och studerandevårdsplaner, likabehandlingsplaner och stadens egna dokument och verksamhetsmodeller som styr skolornas verksamhet.

Grunduppgiften är ändå högklassig undervisning och högklassigt ledarskap som fokuserar på inläringen.

Skolornas olika verksamhetskulturer framgår av skolornas läsårsplaner, elevens och lärarens dagliga möten, samarbetet mellan lärarna och sättet som läroplanen och andra planer och dokument som styr skolornas verksamhet införs i praktiken. För tillfället har varje skola i skolcentret en egen rektor, skilda lärarrum och relativt olika arbets- och lärmiljöer. Till exempel Sarlinska skolan är en skolbyggnad i fyra våningar med gott om kvadratmeter per elev, medan utrymmena som reserveras för undervisning i Paraistenseudun koulu finns på en våning och antalet kvadratmeter per elev är litet. Paraisten lukio har varit i tillfälliga lokaler sedan år 2019 och har under den tiden blivit van att samarbeta med yrkesutbildningen. Utrymmena i Pargas svenska gymnasium har renoverats för några år sedan och de är i det bästa skicket av de fyra skolorna.

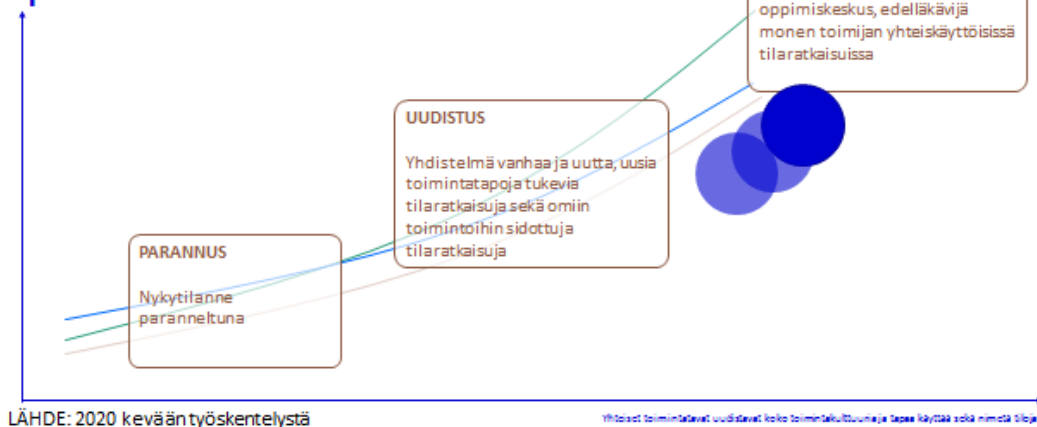
Gymnasierna har haft ett relativt tätt samarbete under de senaste åren. Studentskrivningarna ordnas tillsammans, gymnasierna har gemensamma lärare och studerandena kan välja kurser i "granngymnasiet". Ett exempel av en gemensam verksamhetskultur är att den lokala läroplanen och handledningsplanen bereddes som ett samarbete mellan gymnasierna. Inom den grundläggande utbildningen finns några gemensamma lärare, högstadierna ordnar gemensamma evenemang och tandemundervisning påbörjas. Det finns gemensamma utrymmen inom konst- och färdighetsämnen, elevvården och skolbespisningen.

För att man ska kunna finna förnuftiga och gemensamma verksamhetsprinciper...inom verksamhetskulturen och den gemensamma användningen av utrymmena behöver följande saker fastställas:

- Vad betyder gemensamt aktörskap och mångsidig användning av utrymmen?
- Hur förstår de olika användarna "Alltielt – Kreativt lärcenter"?
- Uppfattas Alltielt – Kreativt lärcenter även som en plattform för en annan typ av verksamhet, undervisning och ledarskap och inte bara som en fysisk lärmiljö?
- Hur effektiv uppfattas utrymmes användningen av de olika aktörerna?

Fastställandet och preciseringen av verksamhetsprinciper i anslutning till dessa frågor inleds under läsåret 2021–2022. Det är viktigt att reservera tillräckligt med tid för att ändra verksamhetskulturen så att den gemensamt överenskomna förändringsgraden uppnås.

Kuinka suuresta muutoksesta puhutaan?

Beskrivning av framtidens målbild och verksamhetskulturen

Som grund för framtidens målbild och ändringen av verksamhetskulturen står rektorernas gemensamma workshopar och möten under våren och hösten 2020 och vintern 2021.

I workshoparna hösten 2020 preciserades den gemensamma riktningen mot Alltielt – Kreativt lärcenter. Namnen som en tjänstedesigner givit de olika skedena är beskrivande:

1. Byggnad av gemensam förståelse
2. Gemensam planering av den pedagogiska verksamheten
3. Från verksamhet till utrymmeslösningar
4. Verksamhetskultur – inledande av utveckling

Under hösten 2020 och vintern 2021 har fokus legat på punkt tre, då läsåret framskrider och under läsåret 2021–2022 flyttas fokus till punkt fyra.

En lyckad ändringsprocess för verksamhetskulturen förutsätter att de randvillkor som ändringen förutsätter är i skick och att de är gemensamt överenskomna. Det är allmänt känt att det tar flera år att befästa en förändring som permanent verksamhet. Således kan åren 2021–2023 klassificeras som en tidsperiod då man bekantar sig med den nya verksamhetskulturen och den slår rötter i skolans verksamhet i praktiken. Åren 2024–2025 är en tidsperiod då alla aktörer binder sig till den nya verksamhetskulturen och till användningen av de flexibelt anpassningsbara utrymmena. Således kommer verksamhetskulturen och den gemensamt skapade visionen vara en del av skolornas vardag först om några år, kanske år 2025.

Faktorer i anslutning till framtidens målbild och ändringen av verksamhetskulturen förstärker grunduppgiften för personalen som är ansvarig för undervisning och pedagogik. Läraren är en expert inom pedagogik och undervisning. Utöver expertis behövs följande faktorer för att stöda grunduppgiften: en aktiv elev, samarbets- och kommunikationsförmåga, mångsidiga arbetssätt, teamarbete, flexibilitet och att man förstår olika inlärningssätt. Dessa behövs för att eleverna och studerandena ska få tillräckliga färdigheter för framtiden.

Under läsåren 2021–2022 och 2022–2023 ska följande saker preciseras och överenskommas:

1. Hörande av elever och studerande och elev- och studerandekårens uppgifter och roller. Ska till exempel elev- och studerandekåren sammanlösas eller ska de bevaras i sin nuvarande form? Granskning av den handledande lärarens uppgifter.
2. Vad förutsätter en smidig vardag av de olika aktörerna?
 - Skolorna har en gemensam årsklocka som alla aktörer följer. Skolornas läsårsplaner uppgörs delvis tillsammans.
 - Personalpolitiken och tillhörande praxis är enhetliga.
 - Skolornas arbetsordningar planeras delvis tillsammans och på lika villkor. MultiKurre används för uppgörandet av arbetsordningen.
 - Teamens verksamhet och strukturer. Skolorna har egna team, men det finns även gemensamma team. Uppgifterna för de skolvisa teamen överenskomms skolvis, men i det kreativa lärcentrets gemensamma team representeras alla skolor jämlikt och uppgifter överenskomms gemensamt.
 - Gemensamma ordningsregler, att förstå gemensamt aktörskap.
3. Gemensam användning av utrymmen.
 - För praxisen och utrymmes användningen uppgörs gemensamma regler som alla följer. Mångsidig och effektiv utrymmes användning.
 - Gemensamma överenskommelser om vilka utrymmen används av specifika användargrupper och vilka används gemensamt.
4. Implementering av verksamhetskulturen och visionen, förståelse för Alltiätt.
 - Visionen implementeras för alla aktörer. Implementeringen och att aktörerna binder sig till visionen genomförs på individ-, skol- och samhällsnivå. Arbetssätten är till exempel arbetshandledning, pedagogiska caféer och att dela med sig av kunskap. Arbetet inleds på hösten 2021.

Ledarskap och lärarskap i Alltiätt – Kreativt lärcenter

Förslag: I en workshop som genomfördes i januari 2021 konstaterades det att följande faktorer utöver rektorns grunduppgift hör till ledarskap och till rektorernas arbetsuppgifter i det kreativa lärcentret. Framtida ledarskap främjas av:

- förmågan att lyssna
- intresse för olika saker
- att göra saker tillsammans och förmågan att samarbeta för ett gemensamt mål
- att vara lösningsorienterad
- delat ledarskap och att dela med sig av kunskap
- pedagogisk kunskap
- kreativitet, öppenhet och nyfikenhet
- en positiv attityd
- flexibilitet, men samtidigt tydliga strukturer och modeller i verksamheten
- att ge möjligheter
- fördomsfrihet
- att söka och se helheter.

Samma egenskaper kopplas även till lärarskap som förstärks med kunskap i anslutning till pedagogik och läroämnena.

Som en produkt av workshopen i januari 2021 framfördes faktorer som ser till att man får lärarna att binda sig till verksamheten och verksamhetskulturen.

Följande synpunkter arbetar man vidare på från och med hösten 2021:

- Gemensamma, regelbundna personal- och läroämnesvisa meddelanden och sätt att informera så att man delvis kan frångå skolvis information.
- Den gemensamma utrymmes användningen planeras tillsammans. Även synpunkter om läromaterial, en säker inlärningsmiljö, trivsamhet och IT-pedagogik läggs till.
- Förstärkande av teamens verksamhet. Nu och i framtiden kommer skolornas verksamhet att innefatta flera olika team vars målsättningar planeras tillsammans.
- Diskussionsplattformar med spel för att förstärka den gemensamma visionen.
- Pedagogiska caféer, förståelsedagböcker, läscirklar.
- Workshopar för idéproduktion för personalen.

Dessa enskilda faktorer i anslutning till ledarskap och lärarskap sammanfattas i en smidig vardag, implementering av visionen och målsättningarna och förstärkandet av personalens och skolornas samarbete. Skolorna ska ändå kunna fungera som egna enheter, men starkt tillsammans. Båda behövs.

Med tanke på vardagens smidighet och jämlik användning av alla utrymmen är det viktigt att förvaltningen och styrningen i anslutning till utrymmena och verksamheterna i det kreativa lärcentret organiseras så att alla aktörer behandlas lika.

Framtidsgranskning av visionerna

Visionen för det kreativa lärcentret har presenterats på de första sidorna av detta dokument.

Alltiätt – Kreativt lärcenter år 2030

Visionen är uppbyggd så att inlärningen, undervisningen och annan verksamhet följer med tiden.

År 2030 är det kreativa lärcentret i Pargas en inspirerande lärmiljö och en attraktionsfaktor för staden. Mätare för uppnåendet av denna målsättning och vision är till exempel antalet barnfamiljer som flyttar till staden och attraktionskraften av gymnasierna och yrkesläroverket som kan härledas direkt från antalet elever och studeranden i skolorna.

Att man lyckats påvisas till exempel av att personalen är motiverad att utveckla sitt eget arbete, att man binder sig till sin grunduppgift, goda inlärningsresultat och personalens, elevernas och studerandenas välmående och trivsel. Det är även viktigt att granska och bedöma hur målsättningarna som satts upp för inlärning, kunskap och brett kunnande i den grundläggande utbildningen och andra stadiet har uppnåtts.

Enligt visionen är användarna nöjda med arbets- och lärmiljön. Utrymmeslösningarna är fungerande, högklassiga, estetiska och hållbara. Den visionsenliga tvåspråkigheten

blomstrar i vardagen. Man bedömer regelbundet tvåspråkighetens synlighet och hur utrymmeslösningarna fungerar.

I del två av utrymmes- och verksamhetsplanen presenteras i mer detalj hur det finns flexibla utrymmen för olika användar- och intressentgrupper i byggnaden, vilket stöder samarbete och gemenskap. Utrymmeslösningarna är fungerande, högklassiga, estetiska och hållbara på lång sikt. Andra naturliga användargrupper för Alltiätt – Kreativt lärcenter är stadens andra grundskolor, medborgarinstitutet, musikinstitutet, skolornas föräldraföreningar, stadens ungdoms-, idrotts- och kulturväsende och även andra sektorer inom staden. Vi har lyckats att införa visionerna i praktiken då intressegruppernas verksamhet i skolan är vardag, olika sektorer inom staden använder det kreativa lärcentret för sina evenemang och verksamhetsmodellen för Alltiätt – Kreativt lärcenter i fråga om gemensam utrymmes användning tillämpas även på annat håll.

För att uppnå dessa mål inleds skapandet av den gemensamma verksamhetskulturen för Alltiätt – Kreativt lärcenter på allvar under hösten 2021. Då är det förnuftigt att inleda funderandet och idéproduktionen från den egna skolans synvinkel.

- Vad är skolans egen vision sammanfattad i en mening?
- Vilka är skolans verksamhetsmålsättningar enligt visionen (2–5 mål)?
- Vilka är skolans fokusområden?
- Hur framstår visionen, verksamhetsmålsättningarna och fokusområdena eventuellt som olika utrymmesbehov?

På basis av svaren skapas en syntes där de olika skolornas visioner, verksamhetsmålsättningar och eventuella fokusområden sammanförs så att de bildar en grund för en verksamhetskultur som stöder och förenar alla skolor och som även ger utrymme för skolornas egna verksamhetskulturer.

Från och med hösten 2021 granskas även följande saker noggrant:

- Hurdant lärarskap och hurdan pedagogik vill vi främja i framtiden?
- Vad uppfattas med lärarskap, en lärares pedagogiska kunskap och professionell utveckling? Hurdana arbetsätt gynnas?
- Vad är graden av integration?
- Hur genomförs stödjandet av undervisningen och inläringen?
- Hur syns samarbetet mellan läroämnen och till exempel modulerna i gymnasieutbildningen i skolornas vardag?
- Vilken roll spelar handledningen?
- Vilka är principerna och linjedragningarna för gemensam användning?
- Vilka utrymmen och inlärningsområden byggs i princip för gemensam användning?
- Vilka utrymmen utrustas och möbleras för att användas av ett enskilt läroämne eller en enskild läroämnesgrupp?
- Vilka utrymmen reserveras för användning av en enskild lärargrupp/arbetsenhet?
- Hur påverkar den sociala, psykiska och fysiska lärmiljön alla dessa saker och tvärtom?

Beskrivningar av byggnadens användargrupper

Byggnadens huvudanvändare:

Byggnadens huvudanvändare är eleverna och studerandena inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen och skolornas personal. Studerandena och personalen inom yrkesutbildningen använder också utrymmena, men inte regelbundet.

Byggnadens kvälls- och veckoslutsanvändare:

Studerandena och lärarna vid medborgarinstitutet Skärgårdens Kombi använder speciellt utrymmena för konst- och färdighetsämnen och uppträdanden. För denna användargrupp reserveras även egna förvaringsutrymmen. Ifall minskningen i antalet elever och studeranden inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen som förutspås i befolkningsprognoser sker, befrias inlärningsutrymmen till exempel just för användning av medborgarinstitutet.

Utrymmena i Alltielt – Kreativt lärcenter hyrs också ut för kvälls- och veckoslutsanvändning. Dessa utrymmen anvisas till första våningen av byggnaden så att de är lättåtkomliga.

Eventuella sporadiska besökare av byggnaden styrs främst in via huvudingången på första våningen.

Målsättningar för multifunktionalitet, flexibilitet och utrymmen i gemensam användning

Med tanke på användningen av hela byggnaden är multifunktionalitet och flexibel anpassningsbarhet centrala utgångspunkter och faktorer för utvecklingen av verksamhetskulturen. Utrymmena stöder inlärnin och möjliggör användning av mångsidiga

arbetssätt i undervisningen. Utrymmeslösningarna och inlärningsområdena är av olika storlekar och anpassningsbara så att undervisningen av olika undervisningsgrupper i olika storlekar fungerar. Utrymmena för konst- och färdighetsämnen är sådana att utrymmena till exempel kan tjäna som inlärnings- och undervisningsutrymmen för mångvetenskapliga lärområden, alltså inte endast som inlärningsutrymmen för konst- och färdighetsämnen.

Utöver mångsidigheten och den flexibla anpassningsbarheten är den gemensamma användningen av utrymmena en central faktor. Den gemensamma användningen stöder olika innovativa lösningar i planeringen och genomförandet. Att skapa gemensamma spelregler och binda sig till dem är avgörande faktorer för skolornas verksamhetskultur.

Målsättningar för säkerhet och skyltning, säkerhetsansvariga

Dessa saker granskas gemensamt från och med våren 2022 i samarbete med skolornas säkerhetsansvariga.

Målsättningar för akustiken och ljudmiljön

Utrymmena är i huvudsak sådana att inläring och undervisning upplevs som trevliga. Oavsett om det handlar om utrymmen för tyst arbete eller till exempel undervisning av konst- och färdighetsämnen.

Arkitektoniska målsättningar

Huvudprojektör av Alltielt – Kreativt lärcenter, arkitekt Mikko Uotila, beskriver inlärningsutrymmena och pedagogiken enligt följande:

Utrymmen för modern pedagogik

I och med nya läroplaner har centrala teman inom skolreform förstärkts i Finland. Nya gemenskapliga arbetssätt och principer kommer ofrånkomligen fram i och med utvecklingen av verksamhetskulturer. Nuförtiden diskuteras kompanjon-, sam- eller teamlärskap och man försöker utnyttja undervisningspersonalens kunskap och färdigheter genom att förnya verksamhets- och arbetssätt. Allas kunskap, färdigheter och talanger ska fås i bättre gemensam användning för alla elevers bästa. Nya lärmiljöer skapar goda möjligheter till detta, ifall arbetsgemenskaperna är redo och inställningen positiv. Samtidigt utvecklas bredare mångvetenskapliga lärområden. I och med att modern undervisningsteknologi och elektroniska läromedel tagits i bruk förstärks de metoder och kunskaper som eleverna behöver i framtiden.

Arkitektoniska medel

Skolorna erbjuder en stimulerande verksamhetsmiljö. Man har valt att bygga det kreativa lärcentret i en kompakt form som samlas runt ett kärnutrymme. Byggnaden ska vara lätt att närma sig från flera håll och därför vill man undvika långa flygelformade byggnadsdelar som skapar skuggiga ställen och utomhusutrymmen som är svåra att övervaka.

I dagens skola dominerar ett lärmiljötänkande där eleven och inläringen är i fokus istället för läraren och undervisningen. Inläringen ses ur elevens synvinkel och som en process som äger rum i olika miljöer. Huvudvikten ligger därmed vid planeringen av studieprocesserna och stödandet av dem i stället för vid planeringen av undervisningstimmar. Studierna är forskande, aktiva, inkluderande och samarbetsinriktade och man skapar en verkstadsatmosfär så att alla öppna utrymmen är gemensamma för alla, hemtrevliga och stimulerande. I alla de över femtio skolor som jag har planerat under trettio år har åtminstone vissa utrymmeslösningar med öppen lärmiljö ingått. Ofta skapar väggar begränsningar, men de största hindren för öppenhet är gamla verksamhetskulturer och motståndet mot nya undervisningsmetoder. Vi hoppas att den nya byggnaden ska ge positiva inlärningsupplevelser för både barn och vuxna i skolan.

Gemensamma begrepp = gemensamt språk

De gemensamma begreppen ska förklaras för alla aktörer så att alla förstår de valda principerna som till exempel aktivitetsbaserad miljö och gemensam användning.

Följande definitioner styr användarna:

Mötesplatser och hembon = Hjärtat av Alltiätt – Kreativt lärcenter bildas av matsalen och en läktartrappa. Aulan möjliggör inläringssituationer för stora grupper och att ordna olika evenemang. Hembona i andra och tredje våningen är viktiga mötesplatser för skolans egna evenemang.

Inlärningsområden = utrymmena i byggnaden är ordnade i utrymmesgrupper där man studerar olika läroämnen. Man strävar efter att inte "öronmärka" utrymmena. Inlärningsområdena stöder de olika läroämnenas särdrag, kompanjonlärarskap och flexibel gruppering. Hela byggnaden och skolans gårdsområden fungerar som lärmiljöer.

Multifunktionella utrymmen för smågrupper = utrymmena för smågrupper, differentiering, specialundervisning och administration. Användningen av dessa utrymmen styrs av multifunktionalitet och gemensam användning. Man kommer överens om användningen av utrymmena flexibelt till exempel årligen. Utrymmena kan även användas som arbetsutrymmen för teamundervisning och som utrymmen där man kan slappna av.

Multilokalt arbete = Multilokalitet betyder ur utrymmenas perspektiv arbete som inte är beroende av en specifik plats, vilket leder till att det inte alltid är nödvändigt att reservera utrymmen för en specifik verksamhet eller användargrupp. Ett undantag är till exempel hälsovårdsutrymmena.

Utrymmeslösningar för gemensam användning = man har strävat efter att bygga utrymmena i byggnaden enligt principen om gemensam användning som styr användarna att använda utrymmena på ett mångsidigt sätt.

Antalet elever och personal

ELEVER	2023	2027
Elever inom den grundläggande utbildningen	473	437
Integrerade elever som får specialundervisning, elever med intensifierat stöd	75	70
Elever med särskilt stöd	50	45
Krävande särskilt stöd	5	5
Gymnasiestuderanden	237	220
Elever inom yrkesutbildningen i denna byggnad	??	??
Alla sammanlagt	710 + Axxell	657 + Axxell

PERSONAL

Administration	6	6
Undervisningspersonal	80	75
Personal inom elevvården	6	6
Assistenter och andra gemenskapsanställda	5	5
Kostservice- och fastighetspersonal	3	3
Alla sammanlagt	810 + Axxell	752 + Axxell

Verksamhetsplan för läsåren 2021–2022 och 2022–2023. Verksamhetsplanen bearbetas under våren 2021 och i början på hösten 2021.

DEL 2 Pedagogisk plan: utrymmeskrav och praktiska krav

I november 2020 har man fokuserat på läroämnena.

Arbetsgrupperna har instruerats med följande riktgivande frågor:

- Vilket inlärnings- eller utrymmesområde är det fråga om?
- Var önskas det att det aktuella området ska placeras?
- Hurdana är arbetssätten och vilka krav ställer dessa på inlärnings- eller utrymmesområdet?
- Hurdant samarbete görs mellan inlärnings- och utrymmesområdena?
- Vem arbetar i det aktuella inlärnings- och utrymmesområdet?
- Dessutom har arbetsgrupperna uppmuntrats att fundera på vilka krav pedagogiken ställer på inlärningsområdet.

De i projektplanen presenterade "hembona" och flera andra verksamheter i skolan kräver ännu noggrann ytterligare granskning och gemensam diskussion => stora pedagogiska styrgruppen 12/2020.

Arbetsgrupperna har uppmuntrats att utnyttja projektplanen som godkändes i april 2020.

Den pedagogiska planen har delats upp enligt verksamhetsområde. Beskrivningarna av verksamheten fungerar som röd tråd för byggandet av skolcentret genom de olika skedena av byggprojektet. (dessa) kompletteras på olika punkter och till sist blir de kvar i skolorna som ett riktgivande dokument för verksamheten.

Ankomst & utomhusutrymmen (yrkesinstitutet, högstadiet och gymnasiet)

Gemensam entré & mötesplats (yrkesinstitutet, högstadierna och gymnasierna)

Skolgården som inlärnings- och rastmiljö

Skolgården bjuder användarna av inlärningsutrymmena till aktivitet, såväl utomhuspedagogik som aktiva raster. En trivsam skolgård gör det möjligt att sitta och arbeta tillsammans, sitta och vila ifred och umgås med vänner. Då gården är uppdelad i olika delar kan olika saker göras samtidigt.

Skolgården kunde ha en "läktare" vars stå- och sittplatser kunde användas som inlärningsutrymmen, speciellt på våren och sommaren. Användningen av utomhuspedagogik skulle också öka med hjälp av ett skyddstak eller en kåta på gården där undervisningsgrupperna kunde arbeta i regnskydd, speciellt om utrymmena utrustades med bord och stolar. Träden och växterna på skolgården fungerar som en inlärningsmiljö för biologiundervisningen och växterna förbättrar också området trivsamhet.

Volley- och basketbollplaner, en miniarena, gungor, ett utegym och ett utepingisbord på skolgården skulle uppmuntra eleverna till frivillig motion på rasterna.

I skolgårdens omedelbara närhet placeras ett parkeringsområde för cyklar, mopeder och skotrar där minst 100 cyklar och tiotals mopeder och skotrar bör rymmas. Parkeringsområdet placeras så att övervakningen av området är möjlig.

Ingång och entréutrymmen

Det takförsedda utomhusutrymmet leder användarna av det kreativa lärcentret inomhus. Betydelsen av ingången och entréutrymmena kan inte underskattas. Dessa utrymmen ger ett första intryck av användarna och verksamhetskulturen i utrymmena. Besökare hälsas

välkomna av tydliga skyltar till de olika utrymmena och funktionerna. Från entréutrymmena går man vidare till teaterns, musikens och uttryckets värld. Inlärningsutrymmena för huslig ekonomi ligger i närheten av entréutrymmena och är lätta att hitta, även för kvällsanvändare. Med hjälp av tydlig skyltning hittar man matsalen, färdighets- och konstämnenas värld och specialutrymmena för inläring i närheten av lärtorget på första våningen.

Utöver huvudingången finns det åtminstone tre ingångar för personal och studeranden. På så sätt är inträdet till inlärningsutrymmena flexibelt och säkert. Inträdet kan styras så att en viss grupp använder en viss ingång.

Ingången, entréutrymmena och de andra utrymmena på första våningen är i regel i gemensam användning, också av skolornas intressenter. Endast elevernas skåp, förvaringen av ytterkläder, utrymmena för smågrupper inom specialundervisningen och vissa förrådsutrymmen är avsedda för specifika användargrupper.

Gemensamma verksamhetsvärldar och inlärningsutrymmen (högstadierna och gymnasierna, yrkesutbildningen)

1. Den husliga ekonomins, välfärdens och innovationens värld

Det borde finnas tre inlärningsområden för huslig ekonomi. Dessa utrymmen kompletteras av den närliggande matsalen för personal och elever, skolans köksutrymmen och utrymmen för den flexibla grundläggande utbildningen med betoning på praktisk undervisning. I närheten av området ligger också inlärningsområdet för krävande särskilt stöd och utrymmen för elevkårerna och skolhandledaren. Elevkårens mötesrum (grundläggande utbildning) och skolhandledarens arbetsstation är i gemensam användning. Elevkåren använder vid behov inlärningsutrymmena för huslig ekonomi och förfogar över förrådsutrymmen i anslutning till inlärningsutrymmena för huslig ekonomi (huslig ekonomi 3).

Läroämnet huslig ekonomi har sina inlärningsutrymmen på första våningen. Detta beror på att livsmedel och andra produkter flera gånger i veckan levereras för undervisningen av huslig ekonomi. Inlärningsutrymmena för huslig ekonomi används också av medborgarinstitutet, speciellt efter kl. 16. På grund av både medborgarinstitutet och andra kvällsanvändare är första våningen och närheten till matsalen viktiga motiveringar för placeringen av utrymmena.

Det är motiverat att det finns tre inlärningsutrymmen för huslig ekonomi, eftersom utrymmena används mångsidigt också för annat än undervisning i huslig ekonomi (språkgrupper, mångvetenskapliga lärområden, hälsokunskap, företagande, hem och skola, flexibel grundläggande utbildning, medborgarinstitutet). Tre inlärningsutrymmen för huslig ekonomi skulle också göra det möjligt för gymnasiestuderanden och elever i åk 6 inom den grundläggande utbildningen att studera huslig ekonomi. Ett inlärningsutrymme för huslig ekonomi kan utrustas och möbleras på ett annat sätt än de två andra. Utrymmet är mindre, dess utrustning lättare att ändra och utrymmet har färre hushållsapparater än de två andra utrymmena för huslig ekonomi. Utrymmet för huslig ekonomi 3 kan också användas som mötesutrymme.

Det vore bra om inlärningsutrymmena för huslig ekonomi var separata, men matsalen kunde eventuellt gå att öppna och dela på något sätt. Undervisningsgrupperna behöver ett lugnt undervisningsutrymme, fastän det är fråga om ett praktiskt läroämne och grupparbetena är i centrum av arbetet. Inlärningsutrymmena bör inte ha separata utrymmen för de olika innehållen av den husliga ekonomin. Till exempel flyttbara väggar mellan matsalen och inlärningsutrymmena för huslig ekonomi skulle göra klassrummen mer användarvänliga och verksamheten mer flexibel. Detta borde ändå göras så att det inte finns några stora fönster eller glasväggar mot andra inlärningsutrymmen eller korridoren. I undervisningen av huslig ekonomi kunde också andra matsalar i det kreativa lärcentret användas. Matsalen kan också användas för till exempel grupparbeten, olika möten och tyst arbete.

Uttryckets och musikens värld som ligger i närheten av detta inlärningsområde möjliggör gemensam användning av flera utrymmen och verksamheter. Förbindelsen till entréutrymmena bör vara tydlig.

Den husliga ekonomins, välfärdens och innovationens värld bör ha en tydlig förbindelse till matsalen för personal och elever. Genom att anpassa matturerna kan man se till att en mindre matsal räcker till. I skolrestaurangen finns utrymmen reserverade för caféverksamhet för tredje sektorn, skolans intressenter och kvällsanvändarna, även utrymmet för huslig ekonomi 3 kan fungera som ett sådant utrymme. Cafét som drivs av yrkesutbildningen finns närmare yrkesutbildningens utrymmen.

Köksutrymmena och matsalen/restaurangutrymmena och entréutrymmena används gemensamt. Den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen använder inlärningsutrymmena för huslig ekonomi, företagande och hälsokunskap.

Utrymmena för flexibel grundläggande utbildning (JOPO) finns nära inlärningsområdet för huslig ekonomi. Studerandena arbetar delvis och är delvis i skolan, de handleds utöver av en lärare också av en skolhandledare eller en elevassistent.

2. Uttryckets och musikens värld

Det bör finnas två inlärningsutrymmen för musik. Dessa utrymmen behöver inte vara likadana, utan de ska komplettera varandra. Utrymmena placeras på första våningen, vilket underlättar flyttandet av redskapen till exempel för en konsert. Tillgängligheten måste beaktas i hela skolbyggnaden. Inlärningsutrymmena för musik kan inte placeras i närheten av ett sådant utrymme där det måste vara absolut tyst. I praktiken är det bäst att placera musikutrymmena bredvid utrymmet/utrymmena för uppträdande. I anslutning till inlärningsutrymmena vore det bra att bygga anpassningsbara utrymmen som enligt behov skulle fungera som studio/förråd eller separata övningsutrymmen. En studio ställer vissa krav på tekniken. Övningsutrymmen kan i och för sig beaktas så att det är möjligt att dela inlärningsutrymmena för musik enligt behov. I inlärningsutrymmena för musik är bra ljudisolering, akustik och bra elplanering speciellt viktiga. Tillräckligt med eluttag, fast ljudåtergivning osv. Redskapen som behövs i musikundervisningen ska förvaras i klassrummen så att det är lätt och behändigt att använda dem. (Placering av instrument på väggarna i bra ställningar.) I inlärningsutrymmena för musik behövs inga fönster, vilket ger mer förvaringsutrymme på väggarna. Inlärningsutrymmena måste ha tillräckligt många kvadrat och tillräckligt mycket höjd. Detta underlättar förvaringen av redskapen, möjliggör olika arbetssätt och underlättar städningen.

På detta inlärningsområde är det viktigt att man genom att öppna och stänga utrymmena kan ordna olika typer av evenemang för olika målgrupper. På området för uttryck behövs förrådsutrymme. Elevkåren kan ha sina utrymmen i närheten av utrymmet och man kan ordna såväl möten som större evenemang för flera hundra personer i utrymmet. Ifall musikutrymmena i området för uttryck används för studentskrivningarna, måste ljudisoleringen beaktas speciellt. Inlärningsområdet används också på kvällarna (till exempel musik- och medborgarinstitutet). För dessa funktioner behöver utrymmet ha förrådsutrymmen. På inlärningsområdet finns också olika inlärningsutrymmen som lämpar sig för allmän undervisning.

Förrådsutrymmena i anslutning till utrymmet för uppträdande är fasta. För kvällsanvändarna reserveras separata låsbara förvaringsutrymmen. Det finns en separat ingång för kvällsanvändningen. Omklädningsrummen och toaletterna finns i närheten.

Utrymmena används gemensamt av den grundläggande utbildningen och andra stadiet. Salen hyrs ut till användare utanför skolan.

3. Färdighets- och konstämnenas värld

Det borde finnas två inlärningsutrymmen för bildkonst och ett för slöjd. Inlärningsutrymmena för bildkonst behöver inte vara likadana, utan de ska komplettera varandra.

Inlärningsutrymmena för bildkonst kan vara delar av samma helhet som delas itu av till exempel ett förråd och ett område för våtarbete. Detta förstärker möjligheterna för gemensam och multifunktionell användning av utrymmena. Förråden och andra specialutrymmen för inläring och undervisning används alltså gemensamt av skolorna.

På inlärningsområdet studerar eleverna slöjd och bildkonst. Det är lätt att samarbeta med andra konst- och färdighetsämnen från området. Det som är speciellt för detta inlärningsområde är att användningen av utrymmena fortsätter på kvällarna och eventuellt också på veckosluten. Samarbetet med medborgarinstitutet bör vara flexibelt och fungerande. Medborgarinstitutet får egna förrådsutrymmen och i framtiden får kanske andra intressenter det också (bildkonstskolan).

Kraven som läroämnet ställer på ett tillräckligt stort och högt utrymme måste beaktas i inlärningsutrymmena. Belysningen och att det är ljust i inlärningsutrymmet har stor betydelse. Inlärningsutrymmena i byggnaden bör placeras så att naturligt ljus kommer in i utrymmena. Då storleken på inlärningsutrymmena planeras bör man beakta att eleverna behöver tillräckligt med utrymme för att hantera materialen och att förvara färdiga arbeten (förvaring, torkning, utställning).

I inlärningsutrymmena för slöjd arbetar man på typiska sätt för läroämnet slöjd och kombinerar arbetssätt som hänför sig till både mjuka och hårda material. Slöjdutrymmena bör ha bra förrådsutrymmen och alla skolor i skolcentret använder dessa utrymmen. Rutterna till inlärningsutrymmena för slöjd ska vara sådana att man säkert kan leverera varor dit. För slöjd räcker ett gemensamt undervisningsutrymme som de nuvarande inlärningsutrymmena för slöjd skapar en grund för.

Inlärningsutrymmena för slöjd bör även ha ett så kallat allaktivitetsutrymme där till exempel ett "maker space" för kodning kunde finnas, vilket betyder att inlärningsutrymmet skulle möjliggöra mångvetenskaplig inläring med digital förstärkning.

4. Den allmänna undervisningens värld (den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen)

I **den grundläggande utbildningen** behövs totalt 10–13 inlärningsutrymmen för allmän undervisning. I närheten av inlärningsutrymmena finns skolvisa arbetsutrymmen för lärare, små inlärningsutrymmen för differentiering av undervisningen och förrådsutrymmen.

Den grundläggande utbildningens värld ligger huvudsakligen på andra våningen i det kreativa lärcentret. I utrymmena studerar samtidigt ungefär 150 elever. I inlärningsutrymmena reserveras vissa användningsutrymmen för specifika grupper, vilket betyder att det inte finns lika många utrymmen i gemensam användning som på de andra inlärningsområdena. Med dessa arrangemang kan skolorna trygga sin egen verksamhetskultur. Utöver inlärningsutrymmena finns här hembona för högstadieläverna och möjligtvis skåp. Biblioteket och mediateket skulle vara i gemensam användning, vilket även gäller styrhytten. Mediateket är en central plats för olika digitala funktioner och interaktiva arbetssätt.

I den grundläggande utbildningens värld är inlärningsutrymmena kopplade till modersmål och litteratur, främmande språk, matematik och humanistiska läroämnena.

På inlärningsområdet för modersmål och litteratur reserveras utrymmena för vissa användargrupper. Arbetssätten och undervisningsmetoderna förutsätter förutom ett traditionellt klassrum också möjligheten till differentierad undervisning. Arbetssätten är bland annat diskussion, grupparbete, läsning och muntlig, skriftlig och visuell textbehandling. Närheten till mediateket tryggar användningen av mångsidiga arbetssätt. Mediateket och biblioteket kan användas av alla läroämnena, även på kvällen.

Inlärningsutrymmena för främmande språk är i gemensam användning med andra stadiet. Mediateket och biblioteket är i närheten av inlärningsutrymmena för främmande språk och litteratur. I mediateket och biblioteket arbetar man tyst och där finns också en inspelningsstudio som vilken som helst språklärare kan använda. I inspelningsstudion kan man skapa ljudfiler, banda in poddar, spela in filmer och genomföra muntliga språkprov.

Inlärningsutrymmena för historia, samhällsvetenskap och religion finns i närheten av hembona.

De ovannämnda inlärningsutrymmena används i huvudsak av den grundläggande utbildningen. Mediateket är ett gemensamt utrymme i det kreativa lärcentret, även för kvällsanvändare och intressenter.

I **gymnasieutbildningen** behövs totalt sex inlärningsutrymmen för allmän undervisning. Utrymmena finns på tredje våningen. I inlärningsutrymmena reserveras vissa användarutrymmen för specifika grupper, vilket betyder att det inte finns lika många utrymmen i gemensam användning som på de andra inlärningsområdena. Med dessa arrangemang kan gymnasierna trygga sin egen verksamhetskultur. Utöver

inlärningsutrymmena finns här också hembon vardagsrum för gymnasiestuderandena och möjligtvis skåp. Från gymnasiernas inlärningsutrymmen kommer man enkelt till biblioteket och medieteket på andra våningen. Gymnasiets inlärningsutrymmen behöver också ett utrymme för tyst arbete. Ett litet bibliotek eller medietek skulle möjliggöra detta.

Beskrivningarna av inlärningsutrymmena för gymnasieutbildningen motsvarar beskrivningarna inom den grundläggande utbildningen. Gymnasiernas utrymmen behöver två inlärningsutrymmen med plats för 32 studeranden i båda två. Detta utrymme byggs genom flexibelt anpassningsbara utrymmeslösningar.

Inlärningsområdet för studentskrivningarna (multifunktionella utrymmen)

Studentskrivningar ordnas två gånger om året. Utrymmena som reserveras för studentskrivningar bör kunna isoleras från resten av utrymmeshelheten och fredas för examinandernas arbete. Högst 80 personer deltar i studentskrivningarna och för detta antal måste det finnas utrymme på 3 m²/studerande.

Åtminstone följande saker måste beaktas i utrymmet:

- Ett utrymme som kan göras tyst och avskiljas från resten av undervisningsutrymmena behövs.
- Toaletterna måste ligga alldeles intill och man måste ha tillgång till dem direkt från provutrymmet.
- Sittordningen ska göras så att studerandena inte ser varandras datorskärmar.
- Platserna för de övervakande lärarna ska placeras så att lärarna har så god synlighet som möjligt över området de övervakar.
- Flera metoder för att hindra att man ser på andras skärmas har föreslagits, varav ett förslag är skyddsfilm. Det viktigaste är att avståndet mellan studerandena inte är det enda sättet att hindra att skärmarna syns.
- Dessutom behövs ett mindre utrymme för de studerande som har specialarrangemang.

Inlärningsområdet för handledning, "Styrhytten"

På inlärningsområdet för handledning, Styrhytten, finns utrymmen för elev-/studiehandledare för den grundläggande utbildningen och andra stadiets utbildning samt ett anpassningsbart inlärningsutrymme för gemensam användning. För elev-/studiehandledarna behövs tre mötesrum och ett utrymme för smågrupper som är i gemensam användning av hela personalen.

Arbets sätt inom studiehandledningen är utöver handledningslektioner i klassrummet också handledningssamtal. Handledningssamtalen kan vara individuella eller föras i grupp. Till handledarnas arbetsuppgifter hör dessutom olika möten med klassföreståndarna, grupphandledarna, vårdnadshavarna och elevvårdspersonalen.

De inlärningsutrymmen och andra utrymmen som behövs för handledningen placeras i närheten av eleverna/studerandena och medieteket, eftersom handledningen fokuserar mycket på informationssökning. Ett idealt inlärningsutrymme för handledning kan vid behov göras så stort att det möjliggör samarbete mellan studiehandledarna och så att flera grupper åt gången kan delta i grupphandledningen. Då någon av studiehandledarna till exempel

bjuder in en person utanför skolan att presentera sin utbildning är det klokt att göra presentationen tillgänglig också för elever från andra skolor och därför behövs ett utrymme som kan göras tillräckligt stort för att möjliggöra detta samarbete. Med smarta utrymmeslösningar kan man skapa möjligheter till att göra saker och lära sig tillsammans, vilket lämpar sig utmärkt för handledningen.

Runt det gemensamma, stora inlärningsutrymmet bör man bygga arbetsutrymmen för handledarna för enskilda personliga handledningssamtal. Från det stora inlärningsutrymmet kunde det finnas en rutt till de runt inlärningsutrymmet placerade handledarnas arbetsutrymmen vars antal beror på dimensioneringen av handledare. Styrhytten bör placeras bland eleverna/studerandena, inte i förvaltningen. Den kanske mest logiska våningen är samma våning som högstadierna placeras på. Från handledarnas arbetsutrymmen bör det finnas två rutter till både inlärningsutrymmet och korridoren, eftersom man inte kan gå via inlärningsutrymmet då det är i användning.

5. De multifunktionella arbetsvärldarna (elevkåren, biblioteket, medieteket) *saknas ännu*

Skolornas verksamhetskultur bör framgå av hembona och de egna lärtorgen. Oberoende av om det gäller den grundläggande utbildningen eller gymnasieutbildningen. Hembona inom den grundläggande utbildningen är praktiskt orienterade och de ger uttryck åt åldern på eleverna medan hembona inom gymnasieutbildningen är lugnare och tysta utrymmen. Eleverna och studerandena tas med i planeringen av hembona och inredningen och möbleringen av skolorna och de egna lärtorgen. Hembona används också som undervisningsutrymmen.

Biblioteket och medieteket används av alla skolor. Utrymmena möjliggör tyst arbete, men också kreativt arbete och arbetssätt som förutsätts i de mångvetenskapliga lärområdena.

Elevkårerna inom den grundläggande utbildningen har ett gemensamt utrymme med fokus på aktivitet och praktik. Det är inte endast kiosk-/caféverksamhet. Elevkårsutrymmena inom den grundläggande utbildningen är på första våningen i anslutning till entréutrymmena. Elevkårsutrymmena inom gymnasieutbildningen är på tredje våningen i gymnasiets inlärningsutrymmen.

6. Matematikens och naturvetenskapernas värld

På området för matematik och naturvetenskaper borde det finnas 10 inlärningsutrymmen, tillräckligt med förrådsutrymme och utrymmen för smågrupper för olika skolor och läroämnen.

Inlärningsområdet är en gemensam inlärningsmiljö som uppmuntrar till att pröva och studera tillsammans ämnen för att studera de matematiska och naturvetenskapliga läroämnena i högstadierna och gymnasierna (matematik, biologi, geografi, fysik, kemi). Även yrkesutbildningen kan använda inlärningsutrymmena för matematik och naturvetenskaper. I de säkra och inspirerande utrymmeshelheterna erbjuder de flexibelt anpassningsbara utrymmena möjligheten att genomföra ämnesövergripande inlärningshelheter/lärområden också med kompanjonlärare. I anslutning till utrymmena finns lätta laboratorier och läsbara förrådsutrymmen.

De största undervisningsutrymmena dimensioneras för 20–30 studeranden. Att utrymmena är flexibelt anpassningsbara är viktigt, eftersom storleken på undervisningsgrupperna varierar och utrymmena används av elever från fem skolor. Det är motiverat att placera området på byggnadens första våning med tanke på säkerheten och undervisningen som sker utomhus. Å andra sidan skulle de vuxna vara jämnt fördelade i byggnadens olika delar om området fanns på andra våningen. Om skolcentret inte är en så kallad skofri skola går det relativt bra för eleverna och studerandena att gå ut från andra våningen.

Utrymmena och undervisningsredskapen är i flitig gemensam användning bland de matematiska och naturvetenskapliga läroämnena. De vore ändå bra att planera utrymmena så att betoningen vore följande:

- matematik, två inlärningsutrymmen
- fysik och kemi, fyra inlärningsutrymmen
- biologi och geografi, fyra inlärningsutrymmen
- ett eget förråd för varje läroämnesgrupp
- två arbetsutrymmen för lärarna
- ett uteförråd
- utrymmen för smågrupper för varje skola

Utöver detta måste man i fråga om utrymmen också beakta följande:

- Fysik och kemi: Praktiska arbetssätt som kombinerar teoretiska studier och experiment. Direkt passage från inlärningsutrymmet till förrådet vore viktigt så att man inte behöver transportera kemikalier i korridorerna där elever rör sig. Lärarna behöver ett arbetsutrymme som lämpar sig för laborering där de kan pröva och planera laborationer då klassrummen är upptagna. Det låsbara förrådet som reserverats för kemikalier bör finnas i anslutning till inlärningsutrymmena och det bör finnas en passage dit också från korridoren.
- Biologi och geografi: Två av inlärningsutrymmena är bättre utrustade för laborering och praktisk undervisning och två är mindre inlärningsutrymmen (lätta laboratorier). Laboratorier på olika nivå och av olika storlekar är möjliga att kombinera. Flyttbara väggar möjliggör kombineringen. Organismsamlingen i Sarlinska skolan är en av de största i landskapet och dess förvaringsvitriner placeras på inlärningsområdet.

Ett lätt laboratorium är dimensionerat för ungefär 20 elever och laboratoriet lämpar sig också för normal klassundervisning. Direkt passage från lärarnas arbetsutrymme till inlärningsutrymmena och korridoren. Det ska vara möjligt att förbereda laborariearbeten i förråden och finnas utrymme till att samla redskap och förvara till exempel flyttbara kärror.

7. Samarbetets och välfärdens värld

Elevvårdsutrymmena bör placeras så att det är lätt att komma till utrymmena och vid behov också obemärkt. Utrymmena används av elever och studeranden i den grundläggande utbildningen och andra stadiet. Placeras antingen på första eller andra våningen i närheten av hembona.

Väntrummet kan placeras mellan mottagningsrummen. Väntrummet bör till sin inredning vara hemtrevliga, helst inte fyrkantiga traditionella utrymmen. Aktörerna inom elevvården i

alla skolor samarbetar och utrymmena är i gemensam användning, eftersom alla aktörer inte är på plats varje dag. Bra ljudisolering är speciellt viktig i mottagningsrummen.

Hälsovårdarnas rum placeras på båda sidor om läkarens mottagningsrum. Vilorummet finns alldeles intill hälsovårdarens rum.

Elevvården behöver oftast totalt 8–9 rum (alltid med dörr till intilliggande utrymmen). Specifikt enligt följande:

- två utrymmen för hälsovårdare (1 + 0,5 + 0,5)
- ett mottagningsutrymme för läkare (totalt tre läkare arbetar inom elevvården)
- ett mottagningsutrymme för psykolog (totalt två skolpsykologer arbetar inom elevvården)
- två mottagningsutrymmen för kurator (totalt tre skolkuratorer arbetar inom elevvården)
- ett vilorum
- ett mötesrum (kombinerat med ett personalutrymme)

Skolans administrativa utrymmen placeras helst inte i närheten av elevvården.

Administrativa utrymmen

Administrationens arbetsutrymmen (kanslisterna, rektorerna) bör placeras nära varandra, eftersom de som arbetar i administrationen samarbetar dagligen, också över språkgränserna. Kanslisterna önskar sig ett mycket lugnt arbetsutrymme. Arbetsutrymmet måste möjliggöra så kallat tyst arbete då det behövs. Dessutom behövs ett gemensamt brandsäkert arkiv för alla skolor och ett gemensamt förrådsutrymme. I administrationens arbetsutrymmen bör det i närheten av rektorernas arbetsutrymmen finnas ett separat gemensamt mötesutrymme. Administrationen samarbetar tätt med IT-stödet och därför bör IT-stödets arbetsutrymmen placeras nära administrationens arbetsutrymmen. Det är också viktigt att arbetsutrymmena för stadens Primus-expert och IT-pedagog placeras nära de administrativa utrymmena.

De administrativa utrymmena kunde placeras i samma våning som högstadierna, eftersom arbetsuppgifter som berör högstadiet sysselsätter kanslisterna mest.

I närheten av de administrativa utrymmena finns personalens pausutrymmen vars syfte är att fungera som en omgivning man kan återhämta sig i. Det är möjligt för personalen att komma till utrymmet när som helst under arbetsdagen. I utrymmet finns köksfunktioner som möjliggör tillagning av måltider och mellanmål samt att koka kaffe eller te. Det ljudisolerade mötesutrymmet placeras i närheten av pausutrymmet. Personalens pausutrymmen finns på andra och tredje våningen i fastigheten, om än utrymmena i tredje våningen är mindre. Det reserveras utrymme för personliga fack och "telefonhytt" i anslutning till pausutrymmena.

Personalutrymmena är i närheten av pausutrymmena. Personalutrymmena är utrustade med dusch och eventuellt personliga skåp.

Kombis administrativa utrymmen placeras på samma administrativa område och är i gemensam användning till den del det behövs. I anslutning till de administrativa utrymmena finns tillräckliga förrådsutrymmen för skolorna och intressenter.

I de administrativa utrymmena finns också utrymmen för det uppsökande ungdomsarbetet. Ifall det inte är klokare att placera utrymmet i Axxell.

8. Specialundervisning

Inlärningsutrymmena för specialundervisning har reserverats separat för skolorna inom den grundläggande utbildningen, totalt behövs åtta inlärningsutrymmen. Inlärningsutrymmena ligger i närheten av skolornas hembon eller inlärningsutrymmena för allmän undervisning. På så sätt fungerar integrationen till den allmänna undervisningen väl.

I närheten av inlärningsområdet för krävande särskilt stöd finns en tillgänglig ingång. I närheten av utrymmena finns också omklädningsrum, duschar och toaletter som lämpar sig för rörelsehindrade. Inlärningsutrymmet är beläget i en lugn omgivning utan till exempel glasväggar. Fönstren kan riktas mot omgivningen utanför. Det finns ett minikök och ett mötesrum i inlärningsutrymmena. Elevvårdens vilorum finns i närheten.

Specialundervisningen kan vid behov använda inlärningsutrymmena för huslig ekonomi, vilket skulle betyda att det inte behövs en separat kokvrå i utrymmena för specialundervisning.

Olika former av specialundervisning och utrymmestyper:

- Inlärningsområde för krävande särskilt stöd (egen helhet, olika utrymmen)
- Särskilt stöd för grupper på 6–10 elever > ett inlärningsutrymme på ca 30–50 m²
- Specialundervisning (inte nödvändigtvis med beslut om särskilt stöd) > utrymmen för differentiering på ca 10–20 m²

Det finns två sorters **distansundervisning**: 1) En lärare undervisar flera grupper till exempel i Google meets. 2) En lärare hybridundervisar, alltså med en del elever på plats och en del på distans. En lärare kan använda vilket som helst utrymme för smågrupper i byggnaden för detta ändamål. För hybridsituationer används inlärningsutrymmena, redskapen förvaras i ett förråd.

Ordnandet av distansundervisning och utrymmena detta kräver har beaktats i varje undervisningsutrymme och genom ett separat förrådsutrymme där de redskap och anordningar som distansundervisningen kräver förvaras.

IT

Stadens IT-enhet producerar bildningsväsendets stöd- och infrastrukturjänster samt livscykeljänster för apparater. Största delen av tjänsterna hänför sig till skolcentret i Pargas centrum, vilket betyder att det är mest naturligt att placera verksamhetsstället för närstöd i den nya campusbyggnaden.

Dataadministrationen önskar att man i utrymmesplaneringen beaktar även dataadministrationens behov så att de nödvändiga tjänsterna kan genomföras så effektivt

och flexibelt som möjligt. Dataadministrationens servicepunkt bör placeras så att logistiken fungerar så väl som möjligt. Leveransen av apparater in och ut borde kunna göras utan trappor. I planeringen borde man beakta utrymmet för installation och underhåll av apparater som ligger separat från IT-stödpersonernas egentliga arbetspunkt. Det behövs egna arbetspunkter med arbetsbord med ställbar höjd för åtminstone två stödpersoner.

I elplanen bestäms bland annat adb-kablingen, placeringen av korskopplingar, placeringen av aktiv nätutrustning och elmatning, förflyttningen av fiberanslutning till en ny fastighet och kraven på trådlösa nätverk. Dessutom planeras AV-lösningar enligt lärarnas behov.